

altres < NOSALT(E)ROS (DECat v, 962a56-60, s. v. nós).⁶

Això no obstant, es pot afirmar que l'eliminació de la -l, àdhuc en els contextos fonètics esmentats, ha estat més aviat excepcional en català. Per tant, és possible que hi hagués un altre factor responsable del canvi de *Cortalts* en *Cortàs*. De fet, al Baridà, i no gaire lluny de *Cortàs*, es troba el llogaret de *Cortaus*, avui abandonat, al te. de Lles, entre Travesseres i Martinet.⁷ L'etimologia d'aquest NL sembla clara: ve a ser la mateixa que la de *Cortalts*, derivat del b. ll. CORTĀLE 'poblet format de bordes' o bé 'borda isolada', del qual existeixen molts representants en la toponímia catalana (E.T.C. II, 6-7; DECat II, 977b2-978a46, s. v. cort).⁸

Ara bé, no fóra impossible que ultra el context fonètic de la -l en l'ant. *Cortalz* (*Cortalts*), també hi influïssin la proximitat dels dos llocs (uns 9 k.) i, sens dubte, el desig, dels cerdans i d'altres, d'evitar una homonímia incòmoda, i especialment en vista del caràcter popular del mot *cortal* a les comarques pirinenques tant en qualitat d'apel·latiu com de topònim; així (CORTĒ-ALIKIS >) *Cortāls* > *Cortāuts* > *Cortàs*; (CORTĀLES >) *Cortāls* > *Cortāus*. Ph. R.

Per altra banda opina el professor Coromines: Com que en realitat el canvi de -ALE, -ES en -aús és un fet estrany al domini català i llenguadocià, i propi només de Provença i gascó (el domini del qual certament comença ja uns 25 k. més enllà del Pirineu), és més probable que els dos NLL s'influïssin recíprocament: car en -ALĪCE sí que la -L- davant el grup dental es vocalitza dialectalment en català (FALCE > *fauç*, *bauç*-BALTEUM etc., al Rosselló i altres comarques; però el més simple i l'explicació més completa és que tots dos noms vinguin de CORTE ĀLIKIS: tots dos, llocs veïns posseïts pel mateix amo: la reducció de -alç a -aç consumada per adaptació al sufix augmentatiu, imposant-se la forma *Cortàs* en el més gran, no en el del petit i deshabitat *Cortaus*: *Cortalz*, ja apareix documentat sense la l a la primera meitat del S. XIV. Així s'evità també la confusió entre els dos.

¹ Aquestes mencions són respectivament de l'Acte S Urg., el capbreu i la còpia d'aquest document. Que no es tracta pas del *Cortaus* mun. de Lles (Baixa Cerdanya) resulta molt clar del context: ...ipsa parrochia de Prullianos, siue Annas, cum Taltennar, uel Orden atque Cortalz seu Ellar (Pujol, *Est. Rom.* II, 106). — ² Àdhuc el mateix Meyer-Lübke reconeix els problemes que presenta la seva tesi: «Sembla que és el plural de *cortal*... La z, però, i la forma *Cortalces* no abonen aquesta explicació» (BDC XI, 25). — ³ «Derivat augm. de *cort*» (*AlcM* III, s. v. *Cortàs*). — ⁴ Cf. els NLL occitans i més septentrionals *Courtauly* (Aude), *Courtoulin* (Orne), *Courtaoult* i *Courtioux* (Aube), i afins (veg. Dauzat-Rostaing, *Dict. Etym. des Noms de lieux en France*, 221, s. v. *Courtacon*). — ⁵ Sobre l'evolució de la -L en català, veg. els treballs molt complets de J. Gulsoy: *El desenvolupament de la -L implosiva en català*, en «Homenatge a Josep Roca-Pons: Es-

tudis de Llengua i Literatura» (Montserrat 1991), 167-203; *El desenvolupament de la L final de síl·laba en català*, II, en «Estudis de Llengua i Literatura Catalanes: Miscel·lània Joan Bastardas, IV» (Montserrat 1990), 203-227. — ⁶ *AlcM* (VII, 788, s. v. *nosaltres*) registra pronunciacions modernes de *nosaltres*, en les quals s'ha eliminat la -l o el seu reflex vocalitzat -y, als llocs següents, entre altres: St. Julià de Lòria (*nauzàtres*); Oliana, Lleida, Ascó (*nozàtres*); Montlluís, Agullana, Ribes, Ripoll, Puigcerdà (*nuzàtræs*); Camprodon, Girona (*nuzàtrus*); Morella, Benassal (*nozàtros*). Cal tenir en compte, però, que les formes sense la -l o -y no són les úniques que es trobin als indrets indicats, car tal com adverteix *AlcM* (id.), «No cada regió ni cada població té una manera única de pronunciar el pronom, ans hi ha localitats on aquest pren dues, tres i més de tres formes, segons les famílies i els individus» (cf. *AlcM*, s. v. *vosaltres*). — ⁷ Veg. *GranEncCat.*, s. v. *Cortaus*; *Gran Geogr. Com. Cat.* xv, 334. — ⁸ Segons Coromines: «Segre amunt [*cortal*] s'aplica més aviat a una borda isolada (però habitada, o no, però en tot cas no un corral per més que en continguí un), p. ex., a Lles, i en el vessant Nord del Cadí («La Curna és un *cortalet*», Cava, 1936); no sempre un concepte està ben distingit de l'altre, car al capdavant com a nom del llogaret s'usa sempre com a "plurale tantum": 'Boloriu és un aplec de *cortalts*' diuen, p. ex., a Arcavell (1936)» (DECat II, 978a8-17, s. v. *cort*).

CORTE

Lau de Corte, coma del terme d'Unarre (Pallars Jussà) (xx, 184).

Corte, partida del terme de Montardit (Pallars Jussà). Oit *kórt*e per JCor. (informació proporcionada a JCor. per J. Lluís Pallarès).

Cortes, partida del terme d'Orxeta (Marina Baixa) (xxxv, 99.24).

La Torre del [?] *Corte*, partida del terme de la Sentiu de Sió (Noguera) (XLVI, 52.9), és dubtós en tots sentits. J. F. C.

ETIM. *Corte* és arcaisme en lloc de *cort* ('corral, estable o tancat del bestiar'), amb conservació de la -e final prèpia de la toponímia del més alt Pallars (cf. E.T.C. I, 123) i del mossàrab valencià.

CORTEI

Cortey, NL antic del terme de la Granada (Alt Penedès) (segons informació facilitada pel Sr. Pere Giró de Vilafranca a JCor. 4-III-1955).

DOC. ANT. *ipsum Cortilium* a. 1133 (Miret, *TemplH*, 33); *mansum de Curtilio* a. 1195 (*Cart. St. Cugat* III, 336); *Ego W. de Cortey* a. 1189 (*Cart. Poblet*, 86); *F. des Cortey* a. 1306 (enviat de Jaume II a Elx, *BABL* III, 337).

PARÒNIMS. *Son Cortei*, partida del terme de Lluçmajor (Mallorca) (Mapa Mascaró 34E12).